

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-04-07
Besvaras senast
2025-04-16 kl. 12.00

Till statsrådet Lotta Edholm (L)

2024/25:1000 Förslaget till nytt betygssystem

Regeringen skickade nyligen ut ett förslag till nytt betygssystem på remiss. Förslaget syftar till att lösa flera utmaningar med dagens system, däribland betygsinflationen, en olikvärdig bedömning mellan skolor samt så kallade golv- och takeffekter med den nuvarande betygsskalan.

Samtidigt innebär det nya systemet en ökad komplexitet och ställer höga krav på skolorna att förklara och förankra hur och varför en elev får ett visst betyg. Eftersom de lärarsatta betygen är tänkta att kalibreras mot resultaten på nationella slutprov är utredningens förhoppning att lärare över tid ska komma till insikt kring vilken prestation som kommer att ge ett visst meritvärde och därmed sätta betyg som motsvarar den väntade provprestationen. För att ett sådant system ska fungera som tänkt behöver de lärarsatta betygen, givet likvärdiga elevprestationer, vara jämförbara med resultaten på de nationella slutproven.

Min fråga till statsrådet rör därför mer specifikt den föreslagna kalibreringsmodellen och den viktning som ska ske mellan det lärarsatta betyget och det nationella slutprovsresultatet. Enligt förslaget för gymnasieskolan ska de lärarsatta betygen likt i dag viktas efter antalet lästa poäng inom ämnet vid uträkning av betygsvärdet. För beräkning av de nationella slutprovsresultaten är däremot förslaget att alla ämnen ska värderas lika, oavsett i vilken omfattning eleven har läst respektive ämne.

Skillnaderna i beräkning mellan de lärarsatta betygen och de nationella slutprovsresultaten medför att kalibrering kan ske även i de fall då den lärarbedömda elevprestationen helt och hållet överensstämmer med elevens (eller elevgruppens) prestation i de nationella slutproven. Konkret innebär det att elever som presterar bättre i ämnen de läst fler poäng av riskerar att kalibreras ned i den föreslagna betygssmodellen, som i räkneexemplet nedan.

Lärarsatta betyg		Nationella slutprovsresultat (NSP)	
Ämne	Betyg * ämnespoäng	Nationellt slutprov Provresultat	
Svenska (300p)	$8 * 300 = 2\,400$	Svenska	8
Engelska (200p)	$6 * 200 = 1\,200$	Engelska	6
Matematik (100p)	$5 * 100 = 500$	Matematik	5

Betygsvärde (BV) $4\ 100 / 600 = 6,83$ NSP-genomsnitt $(8+6+5) / 3 = 6,33$

Avvikelsen blir $6,33 - 6,83 = -0,5$ trots likvärdiga elevprestationer.

Eftersom de nationella slutproven på gruppnivå även viktas lika oavsett i vilken omfattning eleverna läst respektive ämne riskerar det i förlängningen att leda till att de ämnen som omfattar få poäng men som är bärande för provresultaten prioriteras i verksamheten, oaktat att den önskade tyngdpunkten för gymnasieprogrammet ligger i andra ämnen som omfattar fler poäng.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga statsrådet Lotta Edholm:

Hur ser statsrådet på de potentiella effekter som följer av att utredningen har valt att vikta de lärarsatta betygen och resultaten från de nationella slutproven olika och avser statsrådet att vidta några åtgärder utifrån sin bedömning?

.....

Niels Paarup-Petersen (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann